

Tenka-Goken 天下五剣,
avagy az "Az öt legnagyobb kard az ég alatt"

A japán történelem 5 legkülönlegesebb és legegységesebb kardjai. A *Tenka-Goken* avagy "Öt kard az ég alatt".

Ez az öt kard külön kategóriába tartozik. Három Japán nemzeti kincse, egy császári tulajdon, egy pedig a *Nichiren* buddhizmus szent ereklyéje.

2017-től a japán kardok szakértői körében széles körben elterjedt a *Tenka-Goken* kifejezés. A nemzeti intézet például a *Mikazuki* magyarázatában használja a kifejezést. Bár egyes kutatók szerint a kifejezés a *Muromachi* időszakból (1333-1573) származik, eredete ismeretlen. *Suiken Fukunaga* egy *Yorozu Kaimono Chohōki* (万買物調方記) című könyvet idéz, amely a *Genroku* ötödik évében (1692-1693) íródott, így a kifejezés legalább a 17. század végére vezethető vissza, ha hihetünk az idézetnek.

Kanzan Sato megjegyezte, hogy a modern kardismerők szemszögéből nézve a tiszta minőséget tekintve, bár kétségtelenül a legremekőbb kardok közülől van szó, kétséges azonban, hogy ezek e a legkiemelkedő darabok. Úgy vélte, hogy a kiválasztás kritériumai közé tartoznak az e híres kardokhoz kapcsolódó legendák értékei is.

Az alábbi videóban többet is megtudhatunk ezekről a kardokról!

A *Tenka-Goken* a következő öt kadból áll:

Onimaru vagy "Démon kard"

Mikazuki Munechika vagy "Félhold kard".

Odenta vagy "Nagy *Denta* kard".

Juzumaru vagy "Rózsafüzér kard".

Dojigiri vagy "*Shuten-doji* gyilkosa".

Onimaru

Az első kard, amelyről beszélni fogunk, az "Onimaru" vagy "Démon Kard".

Ebben a történetben, az illusztris Hōjō-klánból származó Hōjō Tokimasa szerepel. Tokimasa eredetileg Minamoto no Yoritomo hadseregében szolgáló katonai parancsnok volt, majd a korai Kamakura-korszakban a katonai uralom alatt álló Bakumatsu első számú tekintélyes személyisége lett.

A Kamakura Bakufu megalapítása után Tokimasa egy olyan időszakon ment keresztül, amikor gyötrelmes rémálmok gyötörték, amelyek mindegyikében egy démon kínozza. Egyik éjjel, mint mindig, elment aludni a szobájában, a kardját maga mellett tartva. Miközben újabb rémálmok kezdték el gyötörni, amelyek nyugtalanná tették és megfordult az ágyán, a jobb karja nekicsapódott a kardjának, ami aztán ráesett. Hirtelen, mintha nem is a saját akaratából tenné, Tokimasa tudat alatt előrántotta a kardot, és meglendítette, ösztönösen vágva az álmaiban lévő démonra. A kardja azonban levágta az egyik lábat egy asztról, amely a fekvőhelye mellett volt, és amelyen egy hibachi (火鉢, kis fűtőedény) ült. Az elkeseredett Tokimasa meglepődve ébredt fel a körülötte keletkező zajra. Ahogy megvizsgálta az asztalon keletkezett károkat, észrevette, hogy az asztal lábának véletlenül levágott részén egy démon faragása volt látható. Mivel gyanította, hogy ez az oka a rémálmainak, Tokimasa kidobta ezt az asztallábat, és ettől kezdve nyugodtan, kellemesen aludt.

Tokimasa kardját valójában "Onimaru-Kunitsuna" (鬼丸国綱) névre keresztelték. A japán történelem 5 legendás kardjának egyikeként ismert, és "reitō" (霊刀), azaz "szellemkard" néven különböztetik meg. Ez azt jelenti, hogy az Onimaru-kunitsuna egyedülálló tulajdonsága az volt, hogy szellemi szinten képes vágni a dolgokat.

Mivel a kis asztalt egy démon faragása átkozta meg, ez a kard képes volt elválni a fenyegtetést szellemi síkon is.

Egy ukiyo-e Hōjō Tokimasa-ról

Mikazuki Munechika

Ezután következik a "Mikazuki Munechika" vagy "Félhold kard" kard. Azt mondják, hogy ez a legszebb a *Tenka-Goken*-ek közül. A Tokiói Nemzeti Múzeumban egy gyönyörűen kovácsolt katanát láthatunk, amely 1000 éves kora ellenére még mindig hibátlanul néz ki.

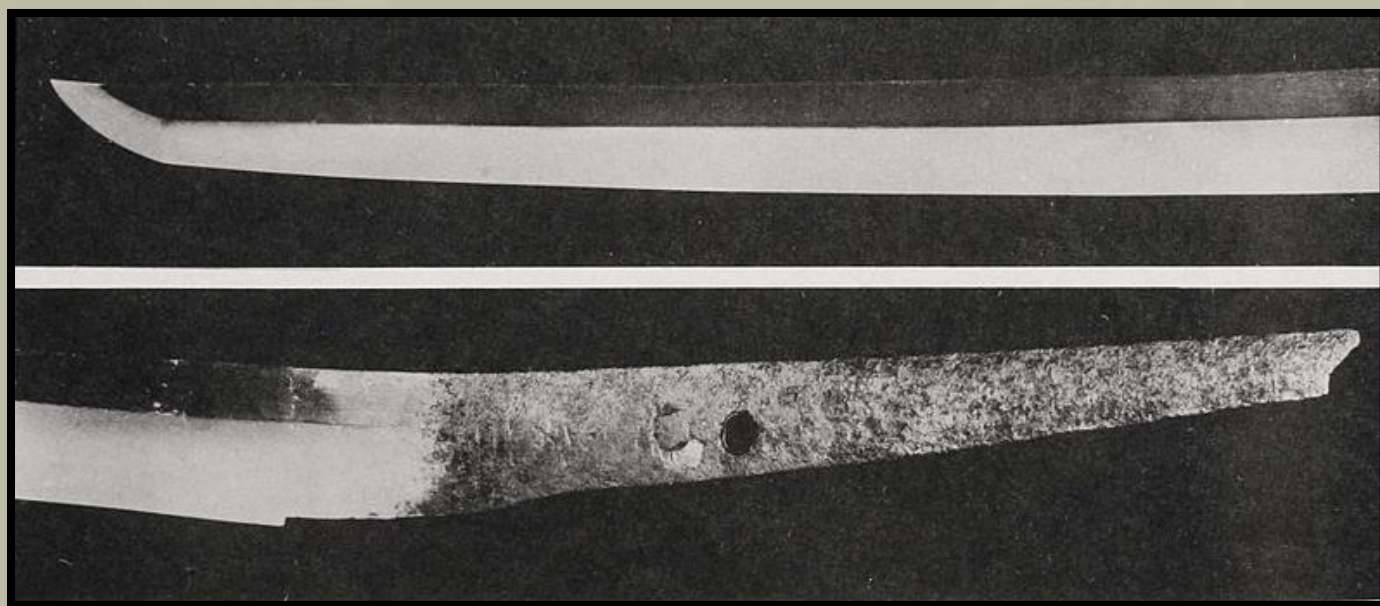

A *Mikazuki Munechika* néven ismert különleges kardot a legendás *Sanjo Munechika* készítette. Őt tartották Japán egyik legképzettebb kardkovácsának a *Heian*-korszakban (Kr. u. 794 és 1185 között). *Munechika* annyira szerette alkotását, hogy a nevét is hozzáadta - a *mikazuki* kifejezés mellett, amely a japán "félhold" szó.

Miért nevezték el ezt a katanát félholdnak? Ez a pengén található motívummal függ össze. A *katana* készítésének folyamata során a kardot nagyon fel kell hevíteni, majd gyorsan le kell hűteni. Ezáltal egyedi mintázatok jelennek meg az anyagon. A *Mikazuki Munechika*-n olyan szimbólumok vannak, amelyek úgy néznek ki, mint a félbevágott holdak.

Hosszú történelme során a *katana* néhány nagyhatalmú ember birtokában volt. Korábbi tulajdonosai közé tartozik a 16. századi szamuráj hadvezér *Toyotomi Hideyoshi* és az *Edo*-korszakban (i. sz. 1600-tól 1868-ig) uralkodó *Tokugawa* sógunok. Amióta az ország nemzeti intézménye megszerezte, bizonyos tematikus kiállításokon látható.

Ōtenta-Mitsuyo

Az *Odenta Mitsuyo*-t vélhetően *Miike Denta Mitsuyo* kardkovács kovácsolta, a penge hossza rövidebb és szélesebb, mint a korszak tipikus *Tachi*-kardjai.

kokuhō Ōtenta-Mitsuyo, mei: "*Mitsuyo saku*" (光世作), *nagasa* 66,1 cm, *sori* 2,7 cm, *shinogi-zukuri*, széles *mihaba*, mély *sori*.

Ez a kard eredetileg az *Ashikaga*-sógunátus regáliáinak része volt, de az *Ashikaga* bukása után végül a *Maeda*-klán birtokába került.

Maeda Toshiie

Maeda Toshiie (a *Kaga* tartomány ura) kölcsönkérte a kardot a 2. sóguntól, *Tokugawa Hidetada*-tól, és a legenda a következőképpen szól:

Hidetada örökbe fogadta *Maeda Toshitsune* legidősebb lányát, *Kametsuru*-t. Amikor a lány egy nap rosszul lett, azt hitték, hogy elátkozták, vagy démonok kerítették hatalmukba.

A démonok elleni küzdelem érdekében *Toshitsune* megkérte *Hidetada*-t, hogy az *Ōtenta-Mitsuyo*-t *Kametsuru* betegágya közelébe helyezze.

A lány csodával határos módon meggyógyult, és *Hidetada* (egyesek szerint vonakodva) beleegyezett, hogy a kardot véglegesen a *Maeda* család birtokában hagyja.

Feljegyezték, hogy 1792-ben a kardot emberi holttesteken tesztelték és a penge könnyedén átvágta a testet a gyomor és a mellüreg területén. Egy másik teszt során a testet oldalra helyezték, és a csapás mindkét lapockán átment, az utolsó teszt során pedig három egymásra helyezett testet vizsgáltak. A penge könnyedén átment a felső két testen, de a harmadik test gerincoszlopában megakadt.

A *Maeda* család ezután egy híres mesterembert, *Hon'ami Kōho*-t (1601-1682) bízott meg a penge csiszolásával, és a *koshirae* (kardszerelék) elkészítésével, ugyanolyan stílusban, mint az eredeti *Onimaru-Kunitsuna koshirae*-je volt, azaz egy bőrrel borított *saya* és egy védő bőrborítás a *tsuba* felett, amelyet ma a kardra szerelve látunk.

Az *Odenta* továbbra is a *Maeda* család tulajdona, élén a *Maeda-ikueikai*-val, de a kardot ritkán teszik közszemlére.

Juzumaru

Ha a japán szertartási kardokról van szó, ezt a pengét a *Juzumaru*-t, a *Tenka-Goken*, vagyis az "Öt kard az ég alatt" egyikeként tartják számon. Ezt a pengét a *Ko Aoe* iskola *Tsunetsugu* kovácsa készítette.

A legenda szerint a pengét a nagy buddhista reformer kapta 1272-ben, amikor visszatért Kamakurába a *Sado* szigeten lévő száműzetésből.

Ezután *Kay Hakii* kerületébe utazott, és ott *Nanbu Sanenaga* védnöksége alatt templomot épített.

Sanenaga-t annyira meghatották *Nichiren* tanításai, hogy védelmére adta neki a *Tsunetsugu* által készített kardot.

A szerzetes a fegyvert nem tekintette többnek, mint a "gonoszság elpusztítójának" szimbolikus szerepét, és az igazságosság megerősítését. Ezzel a nézettel akasztotta a markolatra egy buddhista rózsafüzért ("*juzu*"), és így a penge a *Juzumaru* nevet kapta.

Vita folyik a kard valódi készítőjéről, pontosabban arról, hogy melyik "*Tsunetsugu*" kovácsolta valójában.

A hagyomány szerint a *Ko-Aoe* iskola *Tsunetsugu* kovácsát, aki a *Shogen*-korszak környékén, 1207-1211 között dolgozott, tartják a készítőnek.

A *Juzumaru* pengéje azonban némi eltérést mutat az iskola munkamódszerétől és aláírási módjától.

A penge nem rendelkezik a tipikus *Aoe chirimen* vagy kovácsolási struktúrával, és a *Ko-Aoe* iskola kovácsai általában a markolattüske *haki-ura* oldalán szignáltak. (az az oldal, amelyik a viselő felé néz, amikor a pengét *tachi* módon, éllel lefelé függesztik az övre).

Juzumaru-Tsunetsugu aláírása azonban a *haki-omote* oldalon van, ami egyesek szerint arra enged következtetni, hogy ez a *Ko-Bizen* kovács *Tsunetsugu* munkája lehet, aki 1184-1185 *Genryaku* környékén dolgozott).

A *Juzumaru Tsunetsugu* jelenleg a *Honkouji* templomban (*Amagasaki, Hyougo* prefektúra) található, és évente egyszer, novemberben (általában november 3-án) kiállítják.

Dojigiri

A *Dojigiri* egy japán kard, amelyet Japán egyik nemzeti kincsnek tartanak számon. Más néven *Dojigiri Yasutsuna*. Az ország öt ünnepezt kardjának egyike, és a Nagy *Kanehira*-karddal együtt a legkiválóbbnak mondják. Jelenleg a Tokiói Nemzeti Múzeum gyűjteményében található.

Kokuhō Dōjigiri-Yasutsuna, mei: "Yasutsuna", nagasa 80 cm, sori 2,7 cm, shinogi-zukuri, iori-mune, mély koshizori, funbari, ubu-nakago.

Úgy vélik, hogy a *Heian*-korszak egyik kardkészítője, *Yasutsuna* munkája. Azt mondják, hogy *Minamoto no Yorimitsu*, aki a *Seiwa-Genji* (*Minamoto* klán) közvetlen leszármazottja, ezzel a karddal vágta le a *Tanba* tartományban lévő *Oe*-hegyen élő ördög, *Shuten Doji* fejét. A *Dojigiri* neve ebből a legendából származik. Ezen kívül számos anekdota is ismert a karddal kapcsolatban. Később az *Ashikaga* sógun családtól *Toyotomi Hideyoshi*, *Tokunaga Ieyasu*, *Tokugawa Hidetada*, *Matsudaira Tadanao* (*Hidetada* egyik lányának férje), majd az *Echizen* tartománybeli *Matsudaira* család *Takada* tartományából *Tsuyama* tartományba került. A *Tsuyama* tartomány *Matsudaira* családja családi kincsként örököltette tovább a három híres kardot: *Dojigiri*, *Inabago* és *Masamune Ishima*.

A kard élességéről szólva, egy legenda szerint, amikor az *Edo*-korszakban egy *Machida Chodayu* nevű próbavágó mester hat egymásra rakott bűnöző holttestére sújtott le a *Dojigiri Yasutsuna* karddal, a penge nem csak a hat testet vágta át, hanem a pengéje a földre csapódott.

A kardot 1946-ban a *Tsuyama* tartomány *Matsudaira* családja eladta egy kardkereskedőnek, majd bizonyos idő eltelté után az állam tulajdonába került, és ma a Tokiói Nemzeti Múzeum gyűjteményében található.

Továbbá a kard pengéjével együtt megmaradt a *jintachi* stílusú hüvely és markolat (a kifejezetten a harcmezőn való használatra tervezett kard stílusában); egy *Kinnashiji*-festésű hüvely és egy *Itomaki* (zsinórral tekert) markolat, azonban ezek a szerelékek az *Edo*-korszakban készültek, és eltérnek az eredetitől, amikor a kardot készítették.

Nem tudjuk, hogyan néztek ki az eredeti szerelékek a kard készítésekor.

Itomaki-tachi-koshirae a Dōjigiri-Yasutsuna pengén

A „legrégebbi japán kardok világa”: egy kiállítás, amelyen a nemzeti kincs *Dojikiri* is látható. (Tokiói Nemzeti Múzeum gyűjteménye.)

Tenka-Goken 天下五剣. „Öt kard az ég alatt”:

